

Előfizetési árak:

Egész évre frt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy óra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főplacz, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmör-
sökeltebb árszámítás
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Bánffy válasza.

Debreczen, október 26.

Profétai jóstehetség nem, hanem csak higgadt és logikus belátás kellett ahhoz, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a zágrábi zászlósértés ügyében tegnap adott válasza tartalma várakozásunknak megfeleljen és azt egyúttal kielégítse.

A válasz semmi meglepőt, semmi szenzációsat nem tartalmazott, mert azt a kormányelnök nem keresi, s mert higgadt logika szerint a zágrábi zászlósértés megtorlásának eszközei és módjai csak törvényesek lehetnek, amelyeket mindenki ismerhet. Az ellenzék is jól tudja, hogy a zágrábi botrány tettesével mit tehet és mit kell csinálni, s Bánffy Dezső tegnapi válasza kétségbevonhatatlanul dokumentálja, hogy a kormányt ez ügyben a legcsekélyebb kötelességmulasztás sem terheli, de hát ez mind nem elég, a mi fakeziozus ellenzéki pártjainknak, amelyek minden áron olyan valami elégtételt sürgetnek, amelyről maguk sem tudják megmondani, hogy ez mi legyen s épp azért előrelátható volt, hogy a kormányelnök válaszát tudomásul nem veszik.

Báró Bánffy Dezső válasza egyenes, őszinte, nyílt és határozott, nincs abban szépítés, de nincs is túlzás benne, s az ingadozás és engedékenység épp úgy hiányzik belőle, mint az oktan sovinizmusból eredő tulságos szigor. A magyar és a horvát közvélemény egyaránt meglehet elégedve e válaszzal. Mi magyarok ebből a válaszból arról győződöttünk meg, hogy báró Bánffy Dezső semmi megalkuvást nem tűr ab-

ban, hogy a magyar állam szuverenitása integráns részét képező társaságokban megfelelő módon érvényre jusson, a horvát közvélemény pedig arról győződhetett meg, hogy Bánffy Dezső miniszterelnök hajlíthatatlan szigorúsága mellett meggondolt és körültekintő politikusként, aki a megsértett nemzeti önérték kedvéért sem tér el az igazságtól, mivel Bánffy egyúttal nagyszolgálatot tett a magyar közvéleménynek, amelyet az ellenzéki sajtó tendenciózusan félrevezetni igyekezett.

Az ellenzéki lapok oly túlzott híreket közöltek a zágrábi eseményekről, mint ha csak egyetlenegy nemzeti színű zászló lett volna kitéve a diadalkapun s mintha a diákok zászlóégetése után most már a magyar zászló helyzete tarthatatlanná vált volna Horvátországban, ahol azt mindenki gyűlöli. Pedig valóság az, amit Bánffy előterjesztett, hogy a király utja mentén minden horvát helységben valamint Zágrábban az összes közös hatósági épületeken ki volt tűzve a magyar zászló anélkül, hogy azokat bárki bántotta volna. A gaz fickók is gyalázatos csínyjüket nem nagy közönség jelenlétében, hanem lopva, sietve egy-két percz alatt hajtották végre és pedig nem is úgy, hogy valahonnan a magyar zászlót letépték volna, hanem a kabátjuk alatt hozott háromszíni kelmét égették el. Mindazonáltal ezért a szimbolikus gaztettért az éretlen suhanczok a tüntető törvénykönyv §-ai értelmében meg fognak lakolni ezért Bánffy miniszterelnök jóállást vállalt. A büntetés mindenesetre példás lesz és alkalmas arra, hogy okulásul

szolgáljon és a magyar zászló tekintélyét a gacsinynyel szemben helyreállítsa. Ennél azonban egyebet épen úgy nem lehet csinálni a zágrábi diákokkal mint ahogy Lukacsival és Ratiuval, akik még súlyosabban vétkeztek a magyar állam ellen, — sem lehetett egyebet tenni mint törvény szerint elítélni és becsukni. Teljesen érthetetlen tehát, hogy az ellenzék micsoda elégtételt kíván a zágrábi zászlósértésért azon felül, hogy a tettesek valósággal előleges királyi meghagyás folytán megbüntetik. Elégtételtől tulajdonképpen a jelen esetben nem is lehet szó, hanem csak megtorlásról. S hogy ez meg lesz, az iránt Bánffy válasza után nem lehet kétség, miért is azt a Ház 174 szavazattal 110 ellenében tudomásul is vette.

— Kereszt, vagy utónevek az anyakönyvben. Perczel Dezső belügyminiszter a kereszt vagy utóneveknek az állami anyakönyvbe bejegyzés tárgyában a következő körrendeletet küldte meg az összes törvényhatóságokhoz. A születési anyakönyvben a gyermeknek adott utónév vagy utónevek bejegyzése tárgyában fölmerült kételyek folytán kijelentem, hogy tekintettel arra, miszerint az állami anyakönyvek az 1894. évi XXXIII. t. c. 20. §-ához képest az állam nyelvén vezetettek, az utóneveket is az állam nyelvén kell bejegyezni. Hogy azonban a személyazonosság iránt később se támadhassanak kételyek, megengedem, hogy egyes esetekben a bejelentő kívánságára, a gyermek magyarul bejegyzett utóneve után az utónév zárójelben az illető vidéken divó nemzetiségi nyelven is beírassék. A végből pedig, hogy a hazánk területén lakó különböző nemzetiségek által használt utónevek megfelelő magyar elnevezéseinek az állami anyakönyvbe való bejegyzése körül egységes eljárás követessék, ezen utóneveknek és megfelelő magyar elnevezéseiknek a magyar tudományos Akadémia kikül-

T Á R C Z A.

Színházi glosszák.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —

Debreczen, október 26.

Esik; fájdalmasan s melankólikusan, és így lesz mindig negyven napig. A szerkesztőség ablakain fiók-niagzárak zuhognak végig, csend van a redakcióban, egyhanguan perczegnek a tollak.

Nyílik az ajtó. — Egy fiatal ember jön be.

A Debreczeni Ellenőr színházi referense.

Fiatal még s élénk figyelemmel kíséri az egész szerkesztőség pályafutását, a mit a helyi színházi ügyek körül fog elérni. Hogy karriert csinál arról, ha más nem is de ő maga meg van győződve és néha elhiszik neki, hogy úgy lesz.

Nem fél senkitől. Athéla soha sem volt.

Tud goromba lenni, mint az éjszaka, tud

kedves és hizelgő lenni, mint egy selymes macska.

A minap mikor M. Zelma kisasszonyt kissé erősebben találta jellemezni a *Kis alamuszi alkalmából*, avval fenyegetőztek állítólag néhányan, hogy az Ujlaki nagyváradi sorsára fog jutni Debreczenben. Ez nem következett be.

A fiatal ember él még most is, baja sem támadt senkivel és kész írásban kiadni, hogy M. Zelma kisasszonyt a *Nebántsvirág* előadásakor tisztelője virágcsokorral lepte meg.

— (R.) ur, legyen szives szombatra tárczát írni!

(R.) ur leül, és megírja a rendes tárczáját.

Voltaképpen ott vagyunk, ahol ezélt egy héttel, mindössze reményességünk van több mint akkor.

Tiszai Dezső igazgató e héten kétszer is volt Budapesten. Első ízben akkor ment, mikor a *Debreczeni Ellenőr* jelezte, hogy

Hegyi Arankának felmondott a Népszínház igazgatósága, ugyanakkor kitejéztük ama óhajunkat, hogy rendkívül örvendetesnek találjunk, ha az igazgató vendégszereplésekre hívná a művésznőt. Tiszai igazgató aznap este Budapestre utazott és másnap vasárnap a délutáni órákban az *Otthon* klubban élénken pertraktáltak a debreczeni sajtó indolenciáját, melylyel nem méltányolja a direktor törekvéseit.

Nem tudjuk mit végzett a direktor, de mindenesetre feltételezhetjük, hogy végzett valamit. A *D. R. U.* szerint Györgyné, a Magyar Királyi Operaház tagja fog három estén vendégszerepleni. A vendégszereplés hoz valami élénkséget a szunyókáló szezonba, lesznek ismeretlen telt házak, s talán nem is fogunk állandóan úgy írni, mint tette egy *kutyabagosi* laptársunk, a mely Debreczenben jelenik meg.

A propos, *Kutya-Bagos!*

A legújabb etnográfiai kutatások kiderítették, hogy a debreczeni színtársulat *Kutya-Bagosra* való. *Kutya-Bagosra* csak komédiás trüppök és csepürágó művészek szoktak

dött bizottsága által 1893-ban megállapított jegyzékét szükséges számú példányokban oly fölhívással küldöm meg, hogy abból minden egyes anyakönyvvezetőnek egy példányt sürgősen adjon ki oly utasítással, hogy az abban foglalt megállapodásokhoz az anyakönyvbe való bejegyzéseknél szorosan alkalmazkodjék. Budapest, 1895. stb. Perczel s. k.

— **Belföldi hírek.** (Az önálló nemzeti bank és vámterület.) Győr törvényhatósága felir a képviselőházhoz, hogy az önálló nemzeti bank és vámterület mielőbb megoldást nyerjen. — (Honvédtábornokok nyugalmazása.) Zoltán Elek altábornagy és Vojaarovic vezérőrnagy már a legközelebb nyugalmába lépnek. — (Feloszlatott ügyvédi kamara.) Az igazságügyminiszter a gyulathérvári ügyvédi kamarát feloszlatta és annak területét szétszította. — (A földmívelési államtitkár lemondása.) Tegnap táviratunkban említettük, hogy Miklós Ödön lemond. Ellenzéki lapok ennek okát abban keresik, hogy a miniszter és államtitkár között lényeges nézeteltérések merültek fel. — (Jubiláló polgármester.) Sal Ferencz kir. tanácsos, nagyváradai polgármester nov. 11-én fogja ünnepelni 20 éves jubileumát. — (Elmaradt tüntetés.) Az egyetemi hallgatók mára tervezett tüntetése a zágrábi zászlósértés ügyében végkép elmarad. — (Uj mágnások.) A P. L. nyomán megirtuk, hogy már közelebb újabb mágnáscsaládok kinevezése várható. A mint most ugyancsak a P. L., feltételül biztos forrásból értesül, a közölt hír csakis a Harkányi családra vonatkozólag helyes; továbbá a kinevezés a legközelebbi időben nem várható. E helyett azonban a hivatalos lapnak már egyik legközelebbi száma közölni fogja Tóth Vilmosnak, a közös legtöbb számvetés volt elnökének örökös főrendiházi taggá való kinevezését.

— **Külföldi hírek.** (Vizbe dobott összekülvők.) Azon török ifjakat, kiket összekülvők miatt elfogtak, kivitték a nyílt tengerre és beledobták őket a zugó habok közé. — (Miniszterválság a szomszédban.) Szerbiában új a kitört a miniszterválság. — (Elpusztult cukorültetvények.) Havanna szigetén óriási orkán pusztított, mely az összes cukornádtermést elpusztította. — (Orosz-kínai viszonyok.) A Times jelenti, hogy az Oroszország és Kína közt rövid idővel ezelőtt kötött szerződés szerint Orosz-

menai, nagy mértékben érthetetlennek találjuk, hogy miért menne épen Tiszai Dezső Kutya-Bagóra színházigazgatónak?

Miért lenne igazgató egy olyan helyen, amely, mint szokták mondani a vidéken, az isten háta mögött van.

Sok minden rosszat elhiszünk a direktorról, de ebben kételkedünk, hogy ő valaha pályázott volna a Kutya-Bagosi színházra.

Kérjük a direktort, hogy tegye meg nekünk azt a szivességet, ne pályázzon a Kutya-Bagosi színházra.

Egyébként az elmúlt hétről nem sok mondani valónk van. Láttunk néhány remek drámai esetét, operetteiből épen csak a *Nebántsvirág*ot és a *Suhanczot* láttuk. De hát ennél helyesebbet most nem is tehet az igazgató. Drámai erőink vannak többes számban, operettek csak a muzsikáért élvezhetünk.

Nem akarunk ama irótársaink példáján indulni, akik ha épen nincs egyéb mondani valójuk a rendezőt szidják. Nekünk most van okunk rá. Ezen a héten nem láttunk egy kifogásalanul rendezett előadást.

ország azt a jogot nyeri, hogy flottájával Port-Arturban kiköthessen és hogy kiépíthesse és üzembe vehesse a tercsinszki-csicsikar vlodivostoki és port-arturi vasutat. Kína fenntartja magának, hogy a vasutat husz év után megvásárolhassa.

Országgyűlés.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. — Budapest, október 26.

Előjáróban Lukács László pénzügyminiszter válaszolt három régebbi interpellációra, a francia vám-konfliktus, a romániai buzavám és az állapénztári fölösleg elhelyezése tárgyában.

A nagyérdékű, minden irányban megnyugtató, tárgyilagos válaszokat élénk helyesléssel vette tudomásul a ház. A kezdetben izgatott kedélyeket nagyban lehangozta a Péchy Tamás és Visontai Soma unalmas, terjedős replikája.

Ezután következett a nap nagy vonzó ereje, a miniszterelnöki válasz a zágrábi események tárgyában.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök — mint már táviratomban jeleztem — erős kifejezésekkel megbélyegezte a zágrábi botrányos eseményeket, azoknak megtorlását, jövőben megakadályozását hangsúlyozva. A király a kormány tanácsára s a kormány nem vendégkép, hanem a király kíséretében ment Zágrába.

A miniszterelnök mindenkor érvényesítette a magyar kormány tekintélyét a reprezentációknál s érvényesítette befolyását a királyi válaszok szövegezésére nézve. A zágrábi király-nyilatkozatok mindenütt a tényleges, helyes közjogi állapotoknak megfelelőek.

Ez okon a miniszterelnök elvállalja a teljes felelősséget mindenért, a mi ez esetből kifolyólag történt és történni fog.

A mi a magyar zászló respektálásáról, a király útja mentén mindenütt nagy számban voltak kitűzve a mi csak nem val a magyar színek gyűlöletére. Zágrábban a nemzeti zászló kelleténél kevésbé volt alkalmazva, de azokon is az ismert két eset kivételével sérelem nem történt.

Kevés gondot fordítanak mindenre a mi a csin és az izlés körébe tartozik. Tegnapelőtt a *Delila* előadása alkalmából olyan ajtókat láttunk egy állítólagos főúri szalonban, elfogadó teremben, amely vörös kopottas színével élénken emlékeztett a kaszárnyák kantineira. Akadnak aztán majdnem esténki különböző kisebb nagyobb *izlésteleneségek*, amelyeket ezentúl annak idejében fogunk megjegyezni.

Budapesten a Népszínházban a *Brigittá*-n lekesülnek mostanában. Tiszai igazgató oda-főn volt, s megszerezte ezt a bájos muzsikájú katonás operettet, a melyikben Küry Klárka oly könnyen lábba tudja hozni a közönséget. A leghalványabb fogalmunk sincs arról, hogy ki fogja Debreczenben ezt szerepkört betölteni. Nekünk nincs egy olyan operette-énekesnőnk, akiben párosulhatna a naivitás a kecskesel, az őszinteség a könnyelműséggel. Nálunk csak egy szerepkör van kifogástalanul betöltve az operetteknel, az: melyben teljes hűséggel kell bemutatni a félvér, kalandor és miudig könnyelmű nőt.

Különböznél ne pengessünk régi hurokat. (R.)

A miniszterelnök ezután elmondotta a zágrábi zászlóbotrányok hiteles történetét.

Kijelenti, hogy ezeket sem titkolni, sem szépitni nem lehet.

A magyar zászló jogait s a nemzeti színeknek Horvátországban való jogosultságát az 1848: XXI. t. cz. szabályozza alapvetőleg.

A zászlóelvetés nem olyan természetű, mint a goszpicsi zászlósértés volt, mert nem valamely kitűzött zászló letépése folytán annak visszahelyezése forog szóban.

A botrány nem véletlen műve, hanem előre kitervezett, gyáva gazcsiny volt s a zászlót elrejtve vitték a színhelyre, a főtettes pedig gyalog megszökött a városból.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozati eljárást s a tetteseket összefogdoszt. Nem áll az, hogy a bán tudomással birt volna a tervezett tüntetésről.

A 180 előkelő zágrábi polgárból álló rendező bizottság maga intézkedett a nemzeti zászló kitűzése iránt.

A királyi kéziratnak a botrányt elítélő kifejezése teljesen megfelelő s az elégtétel megszerzésére az egyetlen mód és eszköz a büntető törvény. Zágráb nem külföld s így nem lehet diplomáciai konfliktust csinálni a dologból.

Tények bizonyítják, hogy a tüntetéssel se Zágráb, se Horvátország értelmisége egyet nem értett, sőt azt határozottan elítéli.

Melegen aposztrofálta ezután a miniszterelnök a jelenlegi horvát bán tizenkét éves kormányzatának nagybecsű vívmányait, maradandó eredményeit.

Nagy vihart keltett a szélbalon a miniszterelnök azon kijelentése, hogy a közös hadsereg is elítélte a zászló-sértést.

A legteljesebb megtorlást határozottan megígéri a miniszterelnök, természetesen a horvát autonóm bíróságok útján.

A mi a magyar-horvát közjogi viszonyokat s a bán jogállását illeti, azok törvényesen szabályozva vannak, rajtuk változtatni nem szükséges, de nem is szándékozik a kormány.

Hosszantartó, lelkes éljenzés, helyeslés fogadta a miniszterelnök nagyszabású, nagy-súlyu politikai kijelentését, a melyek kétségkívül úgy Magyarországon, mint Horvátországon teljesen megnyugtatók a kedélyeket s élét veszik minden további izgatásnak.

Ezután Josipovic Imre horvát miniszter adott határozott, loyális feleletet általános tetszés, helyeslés közt Pázmándy kérdéseire a nemesség, állampolgárság és utlevélrendszer tárgyában. Mellesleg Kossuth Ferenczet is figyelmeztette a törvényes bázis, a kiegyezés respektálására.

Öt perc szünet után az interpellálók viszonzválasza került sorra.

Elsőnek Apponyi Albert gróf mondott nagyszabású, polemikus beszédet, a melynek súlypontját a királyi kézirat lanyhasága s az e czímen a kormányt terhelő mulasztás képezte.

Élesen elítélő párhuzamot vont a monori s a zágrábi zászlósértés királyi megbélyegzése között.

A büntető eljárás a tettesek ellen nem elégtétel. Egyedül Magyarország az az ország, a hol ilyen kérdésen vitatkozni lehet és szükséges.

A bán mező nagytetszése közt jelentette ki, hogy az ily módon való boldogulásból részt nem kér s önmagát, mint ezen nemzetietlen rendszer ellen való élő tiltakozást kívánja fentartani.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök ismé-

telten ki
hanem a
a megtor
tétó eljá
latták, az
van Appo
gon törté
lokra ak

Az
gróf siet
Kos
nem vesz
szát. Ha
lettek vo
provokál

Páz
vatalos a
adatait
et latum
ügy. a k
értésült.
godaima
Köv
Ige
Ner
Táv
És
gel tud
laszát.

Iro

* A
kes hat
megye k
nis kim
nepsége
banderis
nem ves
mával a
létrejöv
is. Meg
ben gr.
nagy o
lesz a
társada
eszmó i
lődes é
oly mel
kedni a
támoga
képzelt
nagyon
mielebb

*
ner ki
megjele
kötetei
Régi h
legkitű
lágírú
műve e
előtt a
jeles t
közöns
ben az
szító, f
gosan
üdek,
tős, hu
hang,
— csu
egyesü
igazi o
ban ke
egy re
szere
és a k
forog
regény
a más
nem le
mig v
zönség
sága.

S z i n h á z.

S u h a n c z.

Mulattató vig operette 3 felvonásban. Szövegét Wanderbruch után átdolgozta: *Rossa* Leo. Zenéjét szerezte *Konti* József. (Rendező: *Krémer* Jenő.)

Debreczen, október 26.

(R.) A *Suhancz*-hoz hasonló karriert a magyar operettek közül csak a *Kis Alamuszi* és a *Szultán* csinált. A *Suhancz* a maga idejében, és még ma is csillag a magyar operette-irodalom terén. Kupléit felkapta a közönség, szállóvá lön az első hetekben a *Ha majd bajszom nő...* kezdetű kupléja s kedves, melódikus zenéje, mulattató vig szövege telt házakat varázsol össze ma is.

Szinte csodálkozhatnánk, hogy mily bámulatra méltó ragaszkodással viselkedik a magyar közönség a francia operettekhez, vaudevillekhez. Oly pompás magyar operettek vannak, hogy némelyik közülük bátran versenyezhetik a legsikerültebb párisi gyártmányokkal is.

Tagadhatatlan, hogy magyar libretto író, legyen az a legszellemesebbek közül való is, — nem kölcsönözheti szövegébe azt a nálunk szokatlan, és épen e miatt hódító párisias könnyelműséget, pezsgőmámoros kedves kacérságot, a mi ott gyöngyözik a francia vaudevillek legsilányabbikában is. Élvezni tudjuk ezeket, de hasonlót írni, nem visz rá a lelkünk *Henequen* és *Milleaud*, *Paul Ferfaik* és *Co.* mind oly kitünőségek, akik előtt a legsoviniatább szedáni *bismarck-imádó* german is meghajlik, Párisban nem kevésbé ünneplik *Zeller* operettjeit kezdve a *Madarászok*-tól a *Bányamester*-ig: nálunk ünnepelnek művészt fajgyűlölség nélkül, de nem tudunk oly őszintén lelkesedni a mi magyar kitünőségeinken, nem tudjuk őket úgy ünnepelni, nem tudunk nekik oly reklámokat csapni, mint teszik a németek vagy francziák az ő jeles zeneszerzőikkel.

Művészetben nincs meg a sovinizmus sehol oly arányokban, miut nálunk s éppen nem vagyunk mi soviniatákakkor, midőn együtt, egy sorban szeretnénk látni a mi magyar kitünőségeinkkel azokat a külföldről hozzánk exportált *gyárosokat*, akik mindig jobbák és hibátlanabbak a mieinknél...

Igaz, hogy magyar operette librettistánk még eddig nincs is: elismert nagyság. A szellemes *caseur*, a szőke *Márkus* József irt *Rika* cím alatt egy operette szöveget, melyhez a zenét *Szabados* Béla szerezte. A Népszínház idei programjában már ott szerepel *Rika*, mi pedig kíváncsian várjuk a bemutató előadását. *Márkus* József szellemes ember, könnyen lehet belőle a legkitünőbb szövegíró, akinek nem kell tárgyért, a külföldhöz a párisi vaudevillekhez fordulni, mint eddig rendszeren tették a magyar szövegírók.

Ezt különben csak úgy futólag említjük, hatása alatt annak a tegnapi kitünő előadásnak, mely várakozásunkat felülmulata.

Csodálatos, hogy épen azoktól az estétől óvakodik a közönség, mikor kilátása volna arra, hogy jól fog mulatni és nem boszankodni meg a színházba.

Pajor Emilia megnyerő kedvességgel s szeretetreméltósággal játszotta meg *Józsit*: a czimszerepet. Tegnapi alakítása elfogadható volt teljes egészében. Nem nagy hang

anyagot feltételező énekszámait megnyerték a közönség tetszését, aki sűrű tapssal jutalmazta a művésznek sikerült játékát.

A tegnapi esti siker legnagyobb része azonban abban az első felvonásbeli duettben kulminál, melyet *Galyassi* Paula (*Eliz*) *Németh* Jánossal (*Emil*) adott elő oly meglepő gyönyörű sikerrel, a mi valósággal lázba hozta a mi hideg, debreczeni közönségünket. *Galyassi Pauláról* a legszebben irhatunk. Szokatlan hangbőséggel, szeretetreméltóan, kellemes naivitással kreálta szerepét, s alakítása a legsikerültebbek közé tartozott. *Németh* János ragyogó művészi talentumát vetette latba az este, tenorjának gyönyörű ködtető terjedelmességével brilirozott az *Emil* rokonszenves szerepében.

Kitünő játékot produkált *Locsareknó* és *Krémer* Jenő; ez utóbbinak jellegzetes játékát említjük meg különösen. Az elismerés hangján emlékezhetünk meg *Hadai* Sándorról, ki találó maszkiával s játékával, erősen hozzájárult az est sikeréhez.

Hogy *Nyilassi* Mátyást, az örökké vig *Matyit* utoljára hagyjuk, annak nem az az oka, mintha ő tartozna ez estén ama boldogtalanok közé, akik csak a „kevésbé sikerült ensemble-t igyekeztek még sikerületlenebbé tenni.“ Ellenkezőleg.

Nyilasi Mátyást nagy rész illeti meg a tegnapi sikerből, de hosszasan akarunk vele foglalkozni. Őszintén faj nekünk, hogy ezt a kitünő színészt, a vidék első rangu komikusát annyira mellőzték a szezon eddigi részében.

Mert nem vehetjük másnak csak mellőzetésnek az igazgatóság eddigi eljárását.

Nyilasi nem láttuk eddig egy önálló szerepkörben, s epizód-alakítást is csak feles számmal láttunk tőle. Meg aztán végre is van neki a részegeskedő katonakapitányok s harangozókon kívül más szerepköre is. É én szeretnénk tudni az igazgatóság szándékát, hogy mit akar *Nyilasi*val. Hogy megakarna tőle válni, azt nem merjük még csak feltételezni sem, vagy talán más ok szerepel az érezhető mellőztetéseknel?

Minden esetre nagyon szeretnénk tudni, hogy miért van a debreczeni színháznál *Nyilasi* Mátyás a vidék ez elsőrangu komikus, ha oly szerepet biznak rá, melyeket máshol a segédszemélyzet jobb tagjai szoktak végezni.

Szeretnénk egyszer egy egész este mulatni az ő páratlan mókáin, melyeken eddig csak egy vagy legfeljebb két felvonáson át volt részünk. — Egyébként azt nem tudjuk, hogy benne van-e a *Nyilasi* szerződésében, hogy neki még Debreczenben lesz, nem szabad ambícióról ábrándozni, nem szabad sikereket élveznie, hanem arra kell törekednie, hogy minél hamarabb bejuthasson az örök *Kar*-ba, s legyen belőle egy pompás segédszínész.

Ez az ut csak oda vezethet.

* *Szókimondó* asszonyság. Ma este *Cserni* Bertával a czimszerepben *Sardou* Viktor négyfelvonásos történelmi színműje a *Szókimondó asszonyság* kerül színre. — Vasárnap este *Goldstein Számi* Budapestre érkezik.

* *Róbert* Károly szakkóban. *Abonyi* Árpád *Zách*-című négy felvonásos drámájából ma tartottak főpróbát a nemzeti színpadon. Minden szereplő annak rendje és módja szerint szépen fel volt öltözve, *Róbert* Károly is, a ki az első felvonásban méltósággal bordonozta gazdag királyi palástját. A meghívott közönség a harmadik felvonás közepéig zavartalanul gyönyörködött a fényes magyar és olasz jelmezekben, ám ekkor hihetetlen látvány tárult a ragyogó színektől ittas szemek elé: a fényes visegrádi udvar kellő közepén egyszer csak egy közönséges pantalon és szakkó tűnt föl, amelyet Budapest legmodernebb polgárai viselnek a tizenkilencedik század végső vonaglásaiban. *Róbert* Károly volt, az *Anjouk* kiváló sarja, aki nem

telten kijelenti, hogy ő nem a zászlósértést, hanem a visszahelyezés szükségét tagadta s a megtorlás sem szorítkozik a tisztán büntető eljárásra. Az ifjusági egyület feloszlatták, az eyletmi zászlót elkobozták. Igaza van *Apponyinak*, ilyesmi csak Magyarországon történhetik meg, ahol pártpolitikai esélyekre aknázzák ki.

Az utolsó kemény vádat *Apponyi* Albert gróf sietett erélyesen visszautasítani.

Kossuth Ferencz szíjálattal szintén nem veszi tudomásul a miniszterelnök választását. Ha a zágrábi tények kicsinylendők lettek volna, akkor királyi megrovást nem provokáltak volna.

Pázmány Dénes a miniszterelnök hivatalos adataival szemben a maga hivatalos adatait állítja szembe — s újra per longum et latum előadja a zágrábi zászlósértést, úgy, a hogy ennek lefolyásáról ő pont san értesült. Kijelenti, hogy elnyeli hazafiás aggodalmait s szél ellen nem feszít vito lát.

Következett a névszerinti szavazás.

Igennel szavazott 174.

Nemmel 110.

Távol volt 167 képviselő.

És így a képviselőház 64 szótöbbséggel tudomásul vette a miniszterelnök választását.

Irodalom — Művészet.

* *A Vágó-féle* díszmenet ügyében érdekes határozatot hozott legutóbb Máramaros megye közgyűlése. A megye közönsége ugyanis kimondta, hogy a jövő év millenáris ünnepségei során június 8-án rendezendő nagy bandériális felvonulásban a törvényhatóság nem vesz részt, hanem részt vesz bandériumával a *Vágó-féle* díszmenetben, melynek létrejöttelét melegen óhajtja és támogatja is. Megemlítjük itt, hogy a díszmenet ügyében gr. *Andrássy* Tivadar elnöklété alatt nagy országos bizottság alakult, melynek az lesz a feladata, hogy a egyszerű tervnek társadalmi téren propagandát csináljon. Az eszmo iránt országoserte oly éleink az érdeklődés és annak megvalósítását mindentelég oly melegen óhajtják, hogy alig lehet kételkedni a magasabb társadalmi körök buzgó támogatásában. Ily támogatás nélkül nem is képzelhető a terv megvalósítása, s enné fogva nagyon kívánatos, hogy a nagy bizottság mielőbb egész odaadással lásson munkájához.

* *Uj Ohnet-regény.* A *Singer* és *Wolfner* kiadásában immár évek hosszú sora óta megjelenő *Egyetemes Regénytár* legújabb kötetei *Ohnet* György legújabb regényét a *Régi harag*-ot hozzák. Ez az új mű egyik legkitünőbb és legérdekesebb regénye a világhírű francia írónak, akiről minden újabb műve egy egy esemény az olvasók milliói előtt az egész művelt világban. Mindazon jeles tulajdonok, amelyekkel *Ohnet* a világ közönségét meghódította, benne vannak ebben az új regényében is. A mese érdekesítő, fordulatokban gazdag, az alakok világosan vannak rajzolva, természetesen és üdék, az előadás sima, gördülékeny, tetszetős, humoros és szellemes. Sehol egy sértő hang, bántó vonatkozás, kétértelmű czélzás — csupa olyan tulajdon, amelyek ritkán egyesülnek egy egy műben, és a melyek igazi családi olysmánynya teszik ezt a valóban kedves, bájos regényt. A *Régi harag* egy remekül rajzolt öreg kisasszonynak a szerelmi haragja egy férfi ellen, akit szeret és a ki őt nem akarta nőül venni. E körül forog egy fiatal szerelmes párnak az idilli regénye, a melyet minduntalan megzavar az a másik szerelem, a mely, mivel édes idillé nem lehetett, konok gyűlölséggé savanyodott, míg végre... De a többit olvassa el a közönség maga: nem fog kárba veszni a fáradsága. — A csinos két kötet ára 1 frt.

birta bevárni a főpróba végét és a szinpom-pás történeti kosztümöt nagy lelki nyugalom-mal a fönt említett polgári öltönyökkel cse-rélte föl.

* **Uj operett.** *Forray Miklós, a Liba-pásztor szerzője, a Népszínház igazgatósá-gához Az istennő* című három felvonásos új operettet nyújtott be. Az operett szöveg-könyve francia vigjáték után készült.

— **Uj darab a Népszínházban.** A *Nép-színház igazgatóságátosa Holtomiglan* című új népszínművet fogadott el előadásra. A darabot *Ruttkai György* álnéven egy ismert fővárosi hírlapíró írta. Zenét *Konti őszef* karmester komponál hozzá,

TÜKÖRDARABOK.

Üzenet.

Debreczen, október 26.

Lapunk szerkesztősége ma egy csomó levéllel kapott egy rózsaszínű borítékba pakolt verset is. A vers hólyagpapirosra van írva, és nem azért rossz, mert ilyen papirosra van, hanem... De hát végre is miért szoktak a versek rosszak lenni?... Ahogy elolvastuk kétségen kívül bizonyos előttünk, hogy mi most egy végtelenül rossz verset olvastunk el, egy oly verset, amit csak szerkesztő-égek szoktak kapni, olyat, amelyentől felháborodik a kedély és mely-től a mark-tvain-i nyugalmazott ezredesek fálnak mennének és tövestől kitépnék hosszú tekintélyes szakállukat.

Nem tudtuk az első percekben megállapi tani, hogy voltaképen milyen műfajba is sorozzuk a kedves költeményt. Esztetikusunk *har-cziradót* s *trokensi lábakat* vélt felfedezni a hólyag-papiros fekete soraiban, egy fiatal munkatársunk *szonett*-nek, igen, pásztoriasan idillikus *szonett*-nek bizonyította a verset. Végre hamarosan döntöttünk. A vers a pa-pirosárba került, hogy mi lett vele tovább arról a leghalványabb fogalmaink sincsenek, de a mellékelt levelet, — mert válaszolnunk kell rá, a fölünk megszokott udvariasság ré-vén, — emitt közöljük betűről-betűre:

Tekintetes szerkesztőség!

Kérem ezen vers megíráását a „Szerkesztő üzenetek”-ben „V. L.” jelige alatt közölni. Ha be fog válni nevem be fogom küldeni és kér-ném a lapban közölni.

Ujabb megmondás után V. J. kezdő betűkkel közlé tenni, minden későbbi beküldés nélkül, mert nevem kezdő betűi

V. J.

Kedves V. J.! Mi őszinték leszünk ön-höz. Ön nem tud verset írni, ön nem tud leírni hibátlanul egy sort, ön nem tud meg-fogalmazni egy mondatot. Ne írjon többé verset, hanem vegye elő a magyar nyelvtant, tanuljon ortográfiát, legyen maga minden a világon csak költő ne, — csak azt ne fiatal ember, (engedjen meg ön csak fiatal ember lehet!) mert jósljuk önnek, hogy modern Jeremiássá fog válni harmincz éves korában, ki keserű könyveket fog hullatni ifjúságának ninivei romjai felett.

Aztán lássa, ön rajong versében a han-gulatokért is. Bizonyosan szeretné tudni, hogy miképen szokták nálunk Magyaror-szágon e hangulatot vadászni, (mint tudhatja Amerikában a végtelen praire-ken pányvával fogdoszák őket,) kik azok a hangulat-vadászok, és meglehet, hogy ön magáról

a hangulatról, a hangulat lényegéről is szeretne egyetmást tudni. — Kezdjük a genezisnél, hogy porból lettünk... illetőleg, hogy mi az a hangulat.

Lássa *Reviczky Gyula* annak idején igen szépen megírta, hogy a világ, az egész világ, csak hangulat.

A hangulat egy pillanatnyi vibrálása a léleknek. Rezgése az idegrendszereknek, kopogása a szívnek: egy pillanat, mely üdvö-zíthet épúgy mint gyilkolhat. Ön lát egy szép leányt, egy formás szép leányt, kinek melle s nyaka gömbölyű, mint a galambé éjfekete a haja, mosolygó a szeme, s rend-kívül kedvesen tud nézni, esetleg *Pepinek* hívják, de néha *Paulának* is, önnek megdobban a szíve, ritmumsokra kezd kopogni, teljesen korrekt keresztrimekre, — s ön nem fogja akkor azt írni, hogy:

Ismerni tégedet,
Ki szívem virága,
Szeretni csak egyet
Tudok én valóba.

Mert akkor tudni fogja ön, hogy *virága és valóba* a lehető legrosszabb rím az egész világon. Lássa a versíráshoz a hangu-lat az első kellék; ha ön ily hangulatokban fog majd dolgozni, lesz önből hangulat vadász, aki utazik a hangulatokra. A hangulat vadász például lelkesedik az október végi reggeleken, mikor melaukólikusan és végte-len fájdalommal jelenik meg a ritkuló párás lég-ben az ősz hideg lehellete. A hangulat vadász egyszerűen az elmúlásra, halálra gondol ilyenkor és ír egy költeményt, egy megható költeményt, — amelynek nem szükségképen kell mindig jónak lenni.

Rezeda.

NAPI HIREK.

— **Tanárok beiktatása.** Ősi szokás a debreczeni kollegiumban, hogy az új tanárok tudományos érte-kezéssel foglalják el katedrájukat. Ez mindig ünnepe a főiskolának. Ilyen ünnepe volt ma is, midőn a Debreczen város közönsége által alapított két új jogakadémiai tanszékre megválasztott tanárok *dr. Bartha Béla* és *dr. Kérészi Zoltán*, valamint a *Jóó István* tanító-képezdei igazgató lemondása folytán megüresedett tanszékra lépő *Nagy Jó-zsef* tartották meg székfoglaló érteke-zésüket s igtatta be őket ünnepélyesen egyházkerületünk ősz főpapja *Kiss Aron* püspök.

A kollegium oratóriuma szépen megtelt hallgatósággal. Ott láttuk *Kiss Aron* püspököt, *Némethy Lajos*, *Kiss Albert*, *Dicsőffy József* lelkészeket, *Puky Gyula* kir. táblai elnököt, *Széll Farkas* tanácselnököt, *Cserna Vincze* kir. főügyészt, a városi tanács képviselőjében *Vértessi István* főjegyző, *Hajdu Gyula* tanácsnokot, *Szűcs Mihály* gazdasági tanintézeti igazgatót, *Kölcsey Ákos*, *dr. Medve Kálmán*, *Márk Endre*, *Sziksai Szabó L.* presbitereket, *dr. Csen-gery János* budapesti tanárt, a főisk. tanárait stb. és a nemes tanuló ifjúságot nagy szá-mal. A főiskolai évekhar nyitotta meg az ünnepélyt s aztán megkezdődtek az érte-kezések. *Dr. Bartha Béla*, a váltójog és a törvénykezési rendtartás tanára a *kereske-gelmi társaságok jogi természetéről* ol-

vasott fel magvas, az ő mélyre ható tudó-mányosságára valló értekezést, mely mind-végig iekötötte a hallgatóság figyelmét; utána *dr. Kérészy Zoltán* a jog és alkot-mány történet és az egyházjog tanára lépett szószékre. — Értekezésének címe: *A vármegyék politikai szereplésének jelentősége a mohácsi vésztől 1848-ig.* — *Nagy József* a tanítóképezdén a vallás és földrajz tanára az *összehasonlító földrajzi tudomány fejlődését* választotta értekezése tárgyául. Mind a három érdekes, gondosan kidolgozott értekezés a megérde-melt zajos tetszésben részesült. — *Kiss Aron* püspök üdvözölte az ő főpásztori állásá-ból a kollegium három új ifju tanárát. — A jogakadémia két új tanszékét olyan lép-esőnek óhajtja látni, mely fölé készséggel rakosgatja tovább az egyetem falait a pro-testáns áldozatkészség. Végül elbueszított *Jóó Istvántól*, a tanítóképezde buzgó, érde-mes igazgatójától. — *Sass Béla*, az akadá-mia tudós ifju igazgatója emelkedett fel ezután s az akadémiai tanárkarok nevében üdvözölte az új kartársakat. *Sass Béla* be-széde frappans hatással volt a hallgatóságra. Mindenkit meglepett, még azokat is, akik közelebből ismerik őt, az igazgató beszéde úgy az előadás hangja választékosságát me-legsége a gondolatok gazdagsága által Ah! jegyezték meg többen a nagytiszteletű rektor professzor ur ez egy kitünő szónok. Milyen kár, hogy félre vonul a nyilvánosságtól, a szobája falai és tudós könyvei közé. Az öröm ün-nepének nevezte a mai napon. A hála Debreczen városát illeti, melynek áldozatkészsége ajándé-kozta meg két új tanszékkal a kollegiumot. Örömmel ünnepe: mely — jogakadé-miánk fejlődésében új korszakot jelöl. Jogakadémiánk tanerőinek létszámára nézve most már eléerte a királyi és katolikus jog-akadémiák színvonalát; belserveszetének fogyatékoságát pedig átadják a multnak. Szébb kor hajnal nyílt meg, s bizton remélhetjük főiskolánk a fenntartó testület és Debreczen város szerető gondjai között fok-ról fokra haladni fog az egyetem felé. — Az ifjusághoz intézett intelmekkel rekesztette be a lendületes szép beszédet. Apolja hiven az ifjuság a valláserkölcsi eszmék világát és Isten szent nevével haladjon előre! Ezekkel a szavakkal végezte zajos eljenzés között. *Kovács Lajos* tanítóképez-dei igazgatónak *Nagy József*hez intézet me-leghangu üdvözölő beszéde volt a mai ünnep sorrendjének utolsó száma. Mire a tanári be-igtatás a Szózat eléneklékével véget ért. — Mindenki sietet az új tanárokhöz és *Sass Bé-lához*, hogy gratuláljon nekik.

— **Isteni tisztelőtek.** Az ev. ref. templomok-ban holnap vasárnap délelőtt 9 órakor a kö-vetkező lelkészek fognak predikálni: A nagy templomban: *Dicsőffy József* lelkész, a kis-templomban *Ferenczy József* s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban *Könyves Tóth Kálmán* lelkész, az ispotály templomban *Szi-lágyi Imre* s. lelkész. A róm. kath. templom-ban reggel 7 órakor misét tart *Molnár Kál-mán*, 9 órakor *dr. Wolaffka Nándor* szent-beszédet tart. A 11 óráig misén pedig *Kovács Márk* fog fungálni. Délután 3 órakor litániát tart *Pálfy Béla*, keresztény tanítást *Kovács Márk*. A rózsafüzér ájtatosságát *dr. Wolaffka Nándor* tartja.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácsstermében okt. hó 27-ik napján d. e. 10 órakor presbiteri gyűlés tartatik, folyó ügyek elintézése végett.

— **Hangverseny a Margitfürdőben.** A es. és kir. 39. gyalog ezred zenekara által Krause Antal karnagy vezetése alatt f. évi október hó 27-én a Margit-fürdő disztermében tartandó hangverseny műsora, 1. Induló. 2. Nyitány, „Raymond“ cz. operából Thomastól. 3. „Fideles Wien“ waltzer Komzaktól. 4. Erzzébet dala, „Hunyadi László“ operából Erkeltől. 5. „Vigjáték“ nyitány Kallertől. 6. „Mindég lejjebb“ humoros polka Ludvigtól. 7. Operette Revue Ambroztól. 8. Teljes gözzel, gyors polka Kraussetól. 9. Induló. Kezeete délután 4 óraker vége este 6 óraker.

— **A honvédelmi miniszter affairje.** Bánffy Dezső miniszterelnök tegnapi beszéde alatt a képviselőházban kinos jelenet történt. Ivánka Oszkár a miniszterelnök beszédebe közbe kiáltotta: *Mind hazudnak!* Erre Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter hátrafordult s idegesen odaszólt: — Kikérem magamnak ezt az általanosítást! Ez pimaszság! Ivánka rögtön visszafelelt; — *Pimasz aki mondja!* Majd még hozzátette szavaihoz a következőket: — Én mindenkit csak annyira becülök, a mennyire saját magamagát becüli. Viseljék magukat egy miniszterhez méltóan. Így beszélik ezt a jelenetet Magyarország szerint a honvédelmi miniszter és az Ivánka közelében volt képviselők. A jelenetnek folytatása lesz.

— **Iparos ifjak mu'atsága.** A debreczeni iparos ifjuság önképző egyesületének százas bizottsága, holnap délután 3 óraker az egilet hatvanutcai kelyiségében gyűlést tart, melynek tárgya, a jövő hó elején a „Korona“ vendéglő helyiségében rendezendő nagyszabású társas vacsorára vonatkozó intézkedések megtétele. Ezen gyűlésre a bizottság tagjait annak tudomásul adásával hívom meg, hogy a tárgyalásck 3 óraker pontosan megkezdetnek. Kiss Sándor bizottsági elnök.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Október 28-án hétfőn délelőtt tíz óraker rendkívüli közgyűlést fog tartani Debreczen város. A tárgy sorozat a következő: 1. Az ágostai evan gelikus egyházkerületi közgyűlés közszó irata, azon előzékeny fogadtatásért, melyben a város hatósága által itt léte alkalmával részesítettett. 2. *Tanácsi előterjesztés:* a királyi tábla elhelyezésére szolgáló épületek telkeinek az állam tulajdonába szavazás utján átbocsajtása iránt. 3. Ugyanaz: a Csapó kertben létesítendő iskolák céljaira szükséges telek szerzésének szavazás utján eldöntése. 4. Ugyanaz: Az özvegyi segély iránti kérvényre.

— **A tankötelezettség teljesítése.** Wlaszics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletet intézett a tanfelügyelőkhöz. — A rendeletben arra hívja föl, hogy szigoruan ellenőrizték a tankötelezettség teljesítését. — E végből szabályzati tervezetet és ellenőrzési mintát küldött a tanfelügyelőkhöz, és arra utasítja őket, hogy tapasztalataik a'apján javaslatot terjeszenek a közigazgatási bizottsághoz, amelynek határozatát aztán mutassák be a miniszteriumnak. A tanfelügyelők elsőrendű feladata, — ugy mondja a rendelet, — hogy a gondozásukra bízott iskolákban a jó tanítást, példaadás, buzdítás, lelkiismeretes utánnézés által biztosítsák. Az állam nyelvének, a magyar nyelvnek tanításáról szóló 1879. évi XVIII. törvényczikk rendelkezései sincsenek kellő mértékben érvényesítve. Az 1893—94. évben a 7200 nem magyar tannyelvű népiskola közül 2199-ben a magyar nyelv siker nélkül, vagy épen nem tanítottott. A tanfelügyelőknek nemcsak hivatalos, de hazafias köteleességük, hogy e valóban türehtetlen állapoton mielőbb segítsenek. — Ügyeljen arra a tanfelügyelő, hogy az iskolafőntartók kiegészítették a háromszáz forint törvényes minimumra a tanítók fizetését. A miniszter különös figyelmébe ajánlja a tanfelügyelőknek a kisdédvásról szóló 1891. évi törvény végrehajtását. Végül az iskola-

látogatás nagy fontosságára utal, s felszólítja a tanfelügyelőket, hogy évenként legalább egyszer látogassák meg a rájuk bízott iskolákat.

— **Hymen.** Szabó Tamás nagyiványi földbirtokos eljegyezte Balogh János helybeli tekintélyes polgár szép leányát Mariska kisasszonyt. — *Fritsch* Károly kereskedő ma délután lép házasságra Vecsey Imre anyakönyvvezető előtt *Czeglédy* Mariska kisasszonynyal.

— **Választás a gazdaszoknál.** Ma délután 1/3 óraker volt a gazdasági tanintézet Segélyező-Együletének tisztújító gyűlése. Már a kora délutáni órákban díszes kocsisor vonult ki a pallagra az első évesekért. Két elnök jelölt állott egymással szemben. *Kauzsay* Tibor a fehértollasok és *Lipcey* Ferencz a pirostollasok. A választás megtörténvén elnökké szótöbbséggel *Kauzsay* Tibor III. é. gazdasz lett megválasztva. Ezután a tisztviselőkart választották meg. — Alelnök lett *Losonczy* III. éves. jegyző *Rakovszky* Gyula II. éves, pénztárnok: *Kabdebó* Gyurka. Számvizsgálók; *Gyulay* Károly és *Ormandy* János. Bizottsági tagok a III. évről *Marjalaky* Kálmán, *Szegedy* István és *Ribiánszky* József. A II. évről *Borsány* János. Br. *Vangenheim* Gyula és *Zilahy* Gy. Az I. évről *Szaniszló* Gábor. *Velcey* József és *Beregi* Sándor.

— **Millenniumi plakátok.** Az ezredéves kiállítás igazgatósága egy csomó színezett nagy plakátot küldött a polgármesteri hivatalhoz, hogy azokat nyilvános helyeken, utcasarkokon ragasztassa ki. — E díszes művészi kivitelű plakátok Magyarország ezredéves fennállása ünneplésének csinálnak reklámot. A feltűnő betűkkel nyomtatott szövegre pályázat utján készült színes rajzok vonják fel a figyelmet: A jobb oldali sarokban turul madár röpül szájában kardot tartva — A hontogláló Árpádot őseink paizsra emelték. Ez a csoport románstíliú kőtalapzaton foglal helyet az oszlop alján pedig a koronálás jelvényei az ország ozimere, a föld termékei, a földmívelés és ipar emblemai láthatók. A háttért a kiállítás terelőte képezi, melyre a fölkelő eap hinti sugarait. A millenniumi plakátokat legközelebb kiragasztják,

— **Tánciskolák bezárása.** Az elemi iskolák után most már a tánciskolákra is rá kerül a sor. Kanyaró és vörheny olyan vehemens módon garázdálkodik a fiatal nemzedék sorai között, hogy a t. főorvos ma már az ev. ref. felsőbb leányiskols felső négyosztályának és az összes tánciskoláknak bezárását javasolta. Ezt a polgármester ur l is rendelte.

— **A nagy étű udvarló.** Nem tudjuk ugyan, hogy a virágnyelv milyen jelentőséget tulajdonít a levendulának, de a *Levendula Mari* tulajdonságát keserű tapasztalásból ismerte urnője. A történetek megértése végett be kell mutatnunk a *Levendula Mari* névre hallgató konyhatündért. A *Kossuth*-utczában szolgált s mindaddig példás hűséggel kezelte a kamra titkait, míg egy végzetes vasárnap kirándulása alkalmával megismerkedett egy bakával. E pillanattól kezdve nagy arányokban fogyott a zsir, szalonna és különféle élelmiszerek. De a háziasszony, ki eleinte nehezen tudta magára erőszakolni a szkeptikus bölcselők elveit, arra a szomorú felfedezésre jutott, hogy a nagy fogyasztás mellett az étel sovány és nélkülözi a fűszereket. — Egy ilyen zsir és fűszermentes ebéd után számonkérő székert tartott a ház urnője s a vállatásnál kitűnt, hogy a galopplépésben rohanó élelmiszerek nem az ételekbe kerülnek, hanem a hőszívű baka zsebeibe. *Levendula Mari* könnyei harmatától ázottan azzal védekezett, hogy mit tehet ő arról, ha udvarlója olyan nagy étű. A ház urnője azonban e magyarázattal, illetve mentesítődézzel nem érte be, hanem *Levendula Mari* legott felmentette az *aktív* szolgálattól.

— **Az ellopott telefon.** A német csanádiak a legjámorabb emberek egész Torontál megyében. Így egy ügyes szélhámos, *Lucz*-*József*, könnyen boldogulhatott velük. Ismeretes, hogy egész Torontálme gyét telefonhálózat szeli át. *Lucz* a napokban *Német*-*Csanádra* érkezett, temesvári postaigazgatónak mondogta magát, s tiz embert szekeresstül felfogadott. Elvezette őket a telefonhálózat-hoz s megparancsolta, hogy ássák ki a telefonoszlopokat, mert a hálózatot más irányban kell vezetni. Három forint napidíjat ígért, de még a harmadik napon sem fizetett semmit. Mikor a munkások zugolódni kezdtek, felmászott az egyik teleforudra s bekiáltott a lelógó drótra:

— Halló! Budapest, miniszterium. Küldjenek azonnal háromszáz forintot, hogy kifizethessem az embereimet.

A szegény együgyű embereknek imponált az ujmódi telefonozás s megnyugodtak. *Lucz* pedig szekerekre rakatta a kiásott póznákat és bevitte Nagy-Szent-Miklóstra, ahol jó pénzen eladta. A bíró vette meg az olcsó fa félet. Egyszerre azután mindenfelől panaszkodni kezdettek, hogy a telefon nem működik. Így sült ki *Lucz* szélhámosága. Már el is fogták az álpostaigazgatót, akiről kiderült, hogy tavaly a fővárosból kiltitották s azóta az egész országban járt-kelt mint ügynök és vállalkozó s nagyon sok csalást követett el. Sok hamis pecsétet és okiratot találtak nála.

— **A nyirvizek lecsapolása.** Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat egyik ötös bizottsága tegnap a helyszínén befejezte a *Tancsika*, *Bánk*, *Haláp* és *Nagy-Csere* debreczeni puszták puszták ártérfejlesztése ellen bejelentett felszólalások elbírálását. Összesen 54 felszólamlás történt s ezek elbírálását *Szogyéay* János elnöktele alatt *Szartory* Dezső, *Koszorus* Lajos és *Berényi* Gábor mérnök, mint a társulat által kjküldött szakértő végezte október 9, 10, 11, 15, 16 és 14 napjain. A guti kaszáló birtokosok felszólamlásai október 30, 31 napjain fognak tárgyalatni.

x **Midőn a közönség szives figyelmét Ungváry** László hírneves 121 holdas czeplédi gyümölcsfaiskolájának mai számunkban is megjelent hirdetésére felhívjuk: egyuttal jelezük azt is, hogy biztos tudomá unk szerint az *Ungváry* László-féle gyümölcsfaiskola telep egyike a legmegbízhatóbb gyümölcsfacemete beszerzési helynek, honnét hiteles fajú, szép növésű, rendkívül gazdag gyökérzetű életerős csemetét és vadonoztot, kitűnően csomagolva, igen nagy mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni. Igen nagy előnye a faiskolának az is, hogy homokos talajon létesült, már pedig általános tudva van, hogy a homok talajból kikerülő csemete mindig jobban fogamzik, mint a n-héz, iszapos vagy agyagtöldben nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbá még az is, hogy fajainak legnagyobb részét a leghitelesebb forrásból: *Berecki Mátétól* szerezte be. *Ungváry* László kimerítő nagy árjegyzékét kívánalomra bárkinek is készséggel megküldi.

x **Touristák és távlovaglóknak.** Hozzánk érkezett teljesen biteles tudósi társok szerint a *Kwizda*-féle köszvény-fluid legjelentékenyebb touristák és lovaglók által fúrasztó utak megtétele után jelentékeny sikerrel alkalmaztatik. A *Kwizda*-féle köszvény-fluidnak — mint éppen értesitene bennünket, — azon tulajdonsága van, hogy az emberi test izmait ellenálló-képessékké és kitartókká teszi, úgy, hogy a legnagyobb fáradságot könnyen felelteti. Másrészt pedig ezen szer alkatrészei által a kimerült izomrészeket teljesen helyreállítja és minden fáradságot és tuleröltetéstől eredő fájdalmat megszüntet. Gyaloglók és lovasokra nézve ezen szakemberektől jött intés bizonyára nagy értékkel bír.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 22. szám. Páros bérlet 22. sz.
Ma szombaton 1895. október hó 26-án

Szókimondó asszonyság.

(MADAME SANS-GENE.)

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Fáy J. Béla. (Rendező: Hevessy.)

Az új jelmezek id. Püspöky Imre főruhátárnok felügyelete mellett készülnek.

Holnap, vasárnap, 1895. október hó 27-én:

UJ HONPOLGÁR.

Életrajp 3 felvonásban.

Szerkesztői posta.

Dr.—s. Budapest. Mindkettőt vettük köszönettel az egyiket e hó 25-én, a másikat nem, mivel egy kissé későn érkezett és már cikkelyünk is volt adva.

Kiadó és tulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felkész szerkesztő: **Eötvös K. Lajos**

Főmunkatárs: **Koncz Ákos.**

Dr. Engel Ignác

ORVOS

szülész-sebész tudor
és nőgyógyász

Biharvármegye tb. főorvosa

lakik Miklós u. 1909 s. saját háában.

Rendel d. e. 8—10. d. u. 2—4 ig.

689—

Orvosi tekintélyek által kitűnően elismerve.

„Rheuma-Szesz“

biztos hatású külszer rheuma, csusz a test bármilyen nemű szaggatásai s fájdalmai ellen.

Ára 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér

Kapható a készítőnél

VIDDER GYULA

gyógyszerésznél **S. A. Ujhely** ezeltől **Kis-Szeben.**

Kapható **DEBRECZENBEN: Dr. ROTSCHNEK V. EMIL** ur gyógytárában:

Főraktár Budapest: **Török József** gyógyszerész urnál király-utca 12. ugrszintén az összes fővárosi és vidéki gyógyszerházakban.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntethetünk.

Dr. Weisz József

ügyvédi irodáját

Debreczenben, Piacz-utca

2143. szám alatt

a **Szedlák és Vámos házba**

(földszint 2. a.) megnyitotta.

710.

Szabó Lajos fiai

özégnél

Ágy és asztalterítők,

Butorszövetek

flaneltakarók

Pokrócok

Caschemir

és

Selyem paplanok

Afrique

és lószőr

madrácok

Szőnyegek, függönyök.

Nagyválasztékban.

149.—

211.

Az

„**ISTVÁN**“ gőzmalom társulat örleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megálapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	13.20
B. Szinte „ aprószemű	12.80
C. Királyliszt	12.80
1. Lángliszt kivonat	12.—
2. 1-ső rendű zsemlyeliszt	11.40
3. Zsemlye liszt	11.—
4. 1-ső rendű kenyér liszt	10.60
5. Közép kenyér liszt	10.20
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyér liszt	7.60
8. Takarmányliszt	5.80
11. Finom korpa zsákkal	4.—
11. „ „ zsák nélkül	3.80
12. Durva korpa zsákkal	3.60
12. „ „ zsáknélkül	3.40
Csirke buza zsák nélkül	3.20
A zsákok súlytartalma tejsúly tisztasulynak véve.	
A. B. 0—6 számig	85 kiló.
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1895. okt. 25.

Eladó házak

és

majorsági földek.

Kádas-utca 1870. számú ház, Kisuj-utca 1716. számú ház ondódi földjével, Cser-utca 2351. számú ház ondódi földjével, Köteles-utca 2814. számú ház ujosztású földjével, Oláh-utca 176. számú ház, Késes-utca 3526. számú ház, az átkos földön egy jól berendezett **sertés hizlalda-telep épületekkel**, mellette az ugynevezett Fehér-féle majorsági föld

szabadkézből eladó.

Értekezhetni **Liderman Mihály** tulajdonossal Kisuj-utca 1716. sz. a. 712—

9906.
1895.

Hirdetmény.

A Hortobágy pusztának a Hortobágy folyón tuli része **1895. év november 1-től 1896. január végéig** juhok legeltetésére téli legelőül kiadatik.

Olyan juh után, mely a f. évben a Hortobágy pusztán legelő adóval volt megróva, a téli legelőbér darabonként 10 krban, minden más juh után pedig 20 krban állapittatik meg.

A legelőbér a városi alapítványi pénztárnál fizetendő le, a honnan nyereendő nyugtára az adószámvevőség hajtó czédulát ad. Hajtó czédula nélkül hajtandó juhok tulajdonosai, valamint azok is, kik a váltott mennyiségnél többet hajtának legeltetésre, a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetnek.

Vidékről hajtandó juhok a hortobágyi állatorvos által a Mátán megvizsgálandók, addig küllegelőre nem bocsáthatók. Legelő pénz felvételére csakis a városi alapítványi pénztári hivatal van feljogosítva.

Téli legelőre hajtandó minden juh a mátai biztosnál bejelentendő a hajtó czédula felmutatása mellett.

Debreczen, 1895. október 24.

A városi tanács.

711—1—1.

UJDONSÁGOK

az őszi és téli idényre

Divatos női ruhaszövetekben,
Színes selymekben.

Legujabb
díszekben,
Mosó velezekben,
Téli nagykendőkben,
nagy választékban érkeztek
raktárra.

Szabó Lajos fiai

Debreczen Rózsatér.

149

Tóth Béla

gyógyszertára
DEBRECZENBEN.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy

SÓSBORSZESZ

készítményemet, mely saját felügyeletem alatt készül, a forgalomnak átadtam.

Sósborszeszemnek vegytisztasága és gyógyhatása felől teljes biztosítékot nyujtok, és mindazon betegségeknel, a hol a sósborszesz-szükséges, a saját készítményemet ajánlom.

Tisztelettel

Tóth Béla

gyógyszerész.

Raktárak Debreczenben:

Csanak József
Ganovszky Lajos
Gerébi Fülöp
Király János
Kovács Mihály
Kún József

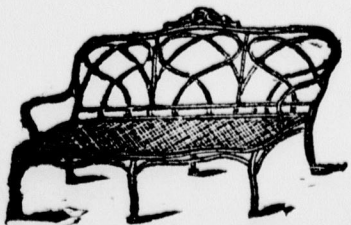
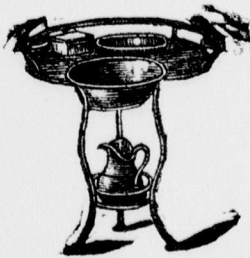
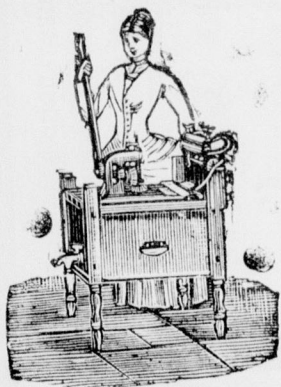
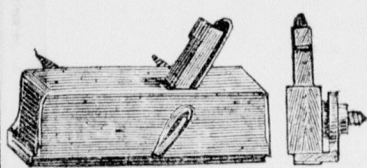
Leidenfrost Ármin
Lusztig Károly
Molnár Lajos
Parti Ferencz
Radeckzy József
Raics Gyula

Rickl J. Zelmos
Szabó Zsigmond
Szent-Királyi Tivadar
Tóth Kálmán
Tóth Sándor és
Varga Lajos uraknál,

valamint gyógytáramban.

➡ Egy nagy üveg 90 kr., kis üveg 45 kr. ➡

51.—

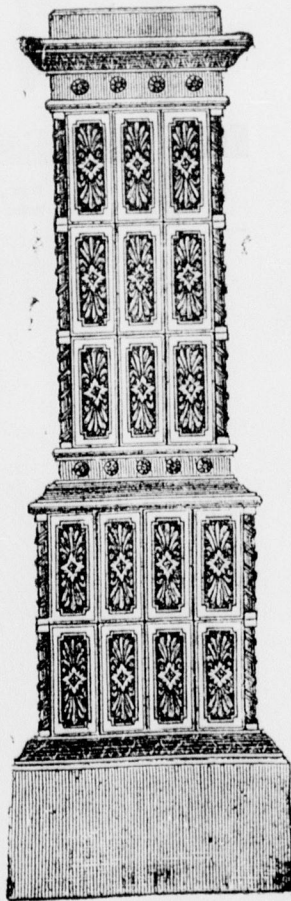

TÓTH GYULA

DEBRECZEN,

városház épületben, és Hatvan- és főutczák sarkán.

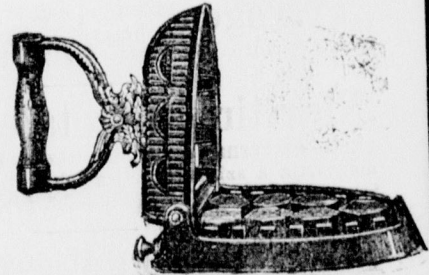
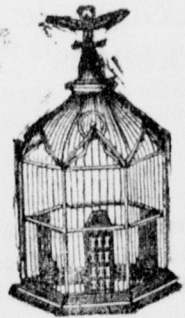
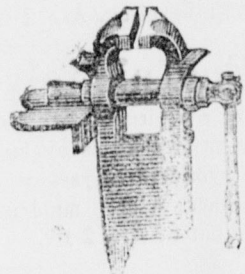
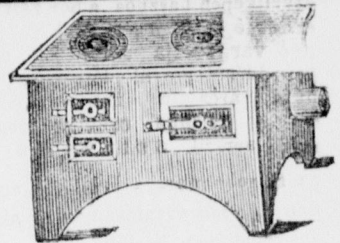
Legjutányosabb bevásárlási forrás vas-, szerszám-, épület és butorvasalás cikkekben, valamint konyhafelszerelésben.

hákból.

Legnagyobb raktár vasbutorok-, gyermekkoszik- fürdőkádak, és vaskony-

A világhírű Budweiszi porcellán kályhák egyedüli főraktára, a legjutányosabb versenyárak és 5 évi jótállás mellett.

45.

„Vénus créme” bőrcosor-
váló szer.
Kittinő teljesen ártalmatlan
kiváltképen hasznos a bőr zsírfénye és
-dessége ellen; a bőrt vakító fény-
nyé varázsolja a ránczok és redők
képződését megakadályozza, s a meg-
ővja arczszin fiatalos frissességét.
- A „Venus créme” nem tar-
almaz semmi zsír nemű anyagot

azért soha nem avasodik s az év és nap bármely szaká-
ban minden ártalom nélkül alkalmazható. A t. közönsé-
get érdekében kérjük, hogy az itt levő védjegyre szil-
goruan ügyeljen. Ára 2 frt.

„Eugenie folyópép” mirtus-virágokból
az arczszin szépi-
tésére s a virágzó, üde arczszin állandó megőrzésére.
Ugy az arcznak és nyaknak, mint a kéznek és karok-
nak gyönyörű légyságot és márványszerű tisztaságot
kölesönöz; a bőr minden érdességét és foltosságát
megszünteti. Ára 2 frt.

**Eugenie vörös folyékony arcz-
kenőcs** teljesen ártalmatlan. Az ajknak, arcznak
és füleknek szép természetes rózsaszint
kölesönöz; villamos fény mellett is természetes színben
nik fel s 3 napig is tapadva marad a bőrön.

„Eugenie hintőpor” fehér, rózsaszin
és crèmeszínben,
tartósan észrevétlenül tapad, s a bőrnek természetes
légyságot és üdességet kölesönöz. Ára 1 frt 20 kr.
Pamacosal együtt 1 frt 20 kr.

„Trioxen” kittinő hajnövesztőszer; erősíti a
hajgyökereket, teljesen megakadá-
lyozza a korpaképződést. Ára 1 frt 60 kr.

„Nigritine végétale” hajfestő,
ekető és barna. A haj ezen szerrel festve 6 hétig is
megtartja a színét és teljes lehetetlen a müleges festést
természetes színtől megkülömböztetni. Ára 3 frt 50 kr.

**Folyékony kaukázusi bajusz-
pedró** a bajusz növesztésére és épentartására. A
bajusz felsütése nem szükséges, a nélkül
is minden bajusznak a kívánt forma adható. Ára 75 kr.

FŐRAKTÁR DEBRECZENBEN:
Szent-Királyi Tivadar.

illatszer raktárában.

RAKTÁRAK BUDAPESTEN: Török József gyógyszer-
tára, király-utca 12. Neruda Nándor Kossuth-Lajos-
ca, Lux és Utasi Múzeum körut. Városi gyógyszer-
tár Városház tér.

34.

Különlegességek

napernyő és esernyőkben.

Heiman és Halmágyi női és gyermekelfelőltő árúháza

DEBRECZEN, Főter, a főpostával szemben.

Az 1895/6. őszi és téli idényekre megérkeztek a legújabb

kabátok, gallérok, rádköpenyek, városi és utazóbundák, peluche felöltők és kabátok.
Gyermekek és leány costume, köpeny és kabátkák.

Újdonságok SZŐRME árúkbán, felöltők, cipek, sapkák, karmantyuk és garnitúrák.

Ujjonnan berendezett árúházunk megtekintésére ugy a t. vevőinket, mint a n. é. hölgyközönséget
tiszteltetel meghívjuk.

Toilettek és minden a Confeció szakba vágó cikkek saját műtermünkben a legutolsó divat szerint
pontosan s jutányosan eszközöltetnek.

Gyári raktár

684.